

Становище

от проф. Виолета Дечева, д.н, НБУ

професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство

върху представените в конкурса материали за заемане на академичната длъжност

доцент на НБУ

по професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство, обявен в ДВ бр.

14/18.02.2022 г. с кандидат гл. ас. д-р Чавдар Николов Гюзелев, НБУ

Представените в конкурса материали и резултати от научната, преподавателската и художествено-творческата дейност на гл. ас. д-р Чавдар Николов Гюзелев, напълно отговарят на изискванията на ППЗРАСРБ и на НБУ за заемането на академичната длъжност *доцент*.

Фокусният труд, който д-р Гюзелев представя в конкурса, а именно „Визуални цели и особености на графика, живопис, фотография и графичен дизайн“ представлява синтез на неговите интереси и изследователска работа, не само след защитата на дисертационния му труд, но на неговата цялостна творческа и преподавателска дейност. Казвам синтез, защото целта на неговото изложение не е да направи анализ на визуалните цели и особености на графиката, живописата, графичния дизайн и фотографията *per se*, а защото Чавдар Гюзелев представя в синтез изводите от своя практически и изследователски опит върху тези, колкото различни толкова и сродни области. Ценността на този труд, според мен, се състои именно в опита за синтез между персоналният творчески опит на Чавдар Гюзелев, неговите наблюдения, изследвания и теоретически познания за начина, по който тези сфери могат да бъдат практически пресичани във визуалните изкуства изобщо. Той основателно тук изключва сценографията от своето наблюдение и изводи, тъй като тя беше предмет на неговата докторска дисертация. А тя представляваше много интересно сравнение между начина, по който се конструира пространството на сцената в работата на сценографа и това в книгата - в работата на дизайнера на една книга.

В първия раздел *Живопис и графика* са представени неговите работи през последните години и може би най-значимото събитие през тях е юбилейната му изложба *Свободно прелитащи глави* (2021), предхождана от *Без опорни точки* (2014) и *Опасни игри* (2017). Представените експертни мнения за неговата работа в тази част чудесно илюстрират изложените от Чавдар Гюзелев творчески убеждения, че съвременната живопис и графика, че съвременните визуални изкуства отдавна не могат да бъдат

разполагани зад твърди жанрови граници. В същото време, ясно е очертана една от най-специфичните за неговия творчески почерк особености, а именно пресичането на модерно и класическо, на модернизъм и постмодернизъм в неговите произведения. Най-важното в тези анализи според мен е изтъкването на уникалния начин, по който живописата и сценографията се пресичат в неговите работи.

Втората част е посветена на фотографията. Всъщност чудесните фотографии на Чавдар Гюзелев намират своето най-добро представителство в книгата, която той издаде през 2018 година „Намерени инсталации“. Фотографията има специално място в творческия му път. В същото време в заниманията му с фотография бих отбелязала същата особеност, която ценя високо и в заниманието му с живопис, графика, сценография или графичен дизайн. Става дума за следното: изборът на изкуство всъщност определя само водещата жанрова рамка, в която той пресича или по-добре казано *играе* с възможностите на останалите изкуства, (с) които обича да работи. В неговите фотографии сценографията, живописата и графиката са „актьорите“, които той използва, за да постигне желаното въздействие. Затова и повечето коментатори на неговата фотография отбелязват театралността в тях. Възможностите на тези изкуства са инструментите в ръцете му, в интуицията му, с които той композира своите фотографии. Неслучайно казва в работата си, че за него „не е важна технологията“, „не обработвам снимките допълнително“, а е „важен погледът“ (с.10).

Свободата да *играе* с възможностите на всяко от тези изкуства му дава не само смелостта да смесва жанровете им особености и да измества границите. Тя му дава и нещо друго - власт над погледа на зрителя. В своите фотографски композиции, той води погледа на зрителя в тях (затова ги нарича *инсталации*), докато в сценографиите това остава извън неговата власт, която е концентрирана в ръцете на актьорите. Всъщност изборът на водещото изкуство, с което работи и на което подчинява останалите, е неговият избор *как* да контролира, *как* да насочи погледа на зрителя към феномен, към тема, към явление или към предмет, които според него имат особено важно значение. Във фотографиите му това са онези места в градската среда, от които обикновено минавачът отвръща поглед. Ако изобщо ги забележи.

По същия начин използването на графичния дизайн и типографията като водещи изкуства му дават възможност да улови зрителския поглед и да го води из вестника, из списанието или книгата, да го насочва в посока, която според него е важна. В този смисъл и трябва да се разбира твърдението му, че е важна „идеята зад визията“ (с. 26). Понякога неговата идея може да е гледна точка, която да изненада дори автора на книгата.

Представените в този конкурс работи като графичен дизайнер чудесно показват уменията му да използва графиката като актьор в организираното от него като сцена пространство на книгата.

Творбите, създадени от гл. ас. д-р Чавдар Гюзелев след защитата на докторската му дисертация могат да се видят като практическо разширение на представения фокусен труд. Имам предвид сценографската му работа за „В очакване на Годо“ (2018) или „Каквато ти ме искаш“ (2015). Както и участието му в Осмото международно триенале на графиката (2019) или изложбите му в Българския културен център в Прага (2010), Берлин (2011), Париж (2015), Домът „Витгенщайн“ Виена (2013).

Сред преподавателите с много добра оценка от студентите, гл. ас. д-р Чавдар Гюзелев участва в проекти с тях, ръководи дипломанти и докторанти, съдейства за техните стажове, участва в създаването на програми. Административните си задължения спазва добросъвестно и редовно.

Предвид всичко казано до тук, убедено препоръчвам присъждането на академичната длъжност *доцент* на гл. ас. д-р Чавдар Николов Гюзелев.

13. 06. 2022

София